

Regler för examination

Publicerad: 2025-02-11

Beslutsfattare: Rektor

Ansvarig funktion: Universitetsledningens stab

Handläggare: Jon Öberg

Beslutsdatum: 2025-02-11

Giltighetstid: Tillsvdare

Sammanfattning: Regler för examination och vem som kan utses till
examinator

Tidigare versioner:

Dnr MIUN 2022/1302: 2023-05-10

Dnr MIUN 2022/1302: 2023-01-31

Dnr MIUN 2022/1302: 2022-10-25

Dnr MIUN 2022/1302: 2022-05-31

Dnr MIUN 2020/1174: 2020-06-02

Dnr MIUN 2016/1998: 2019-12-17

Dnr MIUN 2016/1998: 2016-12-06

Innehållsförteckning

Examination.....	3
Ordinarie examination.....	3
Fullgörande av obligatoriskt moment.....	3
Språk vid undervisning och examination	4
Anpassad examination.....	5
Rättningstid och underrättelse om resultat	5
Omexamination.....	5
Examination när kurs avvecklas eller genomgår betydande förändringar	6
Begränsning av det totala antalet tillfällen en student får genomföra examination och verksamhetsförlagd utbildning/praktik.....	6
Sekretess för tentamensfrågor.....	7
Examinator	8
Byte av examinator	8
Betyg och bedömning	9
Komplettering för godkänt betyg.....	9
Omprovning, rättelse och ändring av betygsbeslut.....	9
Rättelse.....	10
Ändring.....	10
Plussning	10
Rätt till handledning och byte av handledare	10
Jäv	11

Examination

Examination innebär att en examinator bestämmer ett betyg utifrån den eller de former för bedömning av studenternas prestationer som anges i kursplanen. Således ska formerna för examination tydligt framgå av kursplanen.

Ordinarie examination

En student har i normalfallet rätt till ordinarie examinationstillfälle senast på kursens slutdatum samt ytterligare två tillfällen inom loppet av ett år. Undantag kan förekomma vid vissa speciella examinationsformer och på examination vid praktikmoment eller annan verksamhetsförlagd utbildning, se mer nedan under avsnittet **Omexamination**.

Ordinarie examinationstillfälle ska tillkännages senast vid kursens start. Det är tillåtet att lägga examination på helgdagar men hänsyn bör tas till studenter som inte har möjlighet att delta vid religiösa högtider¹. Hänsyn bör också tas till studenter som gör examinationen på annan ort, då de lokaler som erbjuds av andra, såsom exempelvis kommunala lärcentra, normalt inte har öppet på lördagar och helgdagar.

Fullgörande av obligatoriskt moment

Det är vanligt att ett lärosäte ställer krav på deltagande i ett utbildningsmoment för att studenten ska kunna godkännas på en kurs. Det kan till exempel handla om krav på deltagande vid seminarier eller fullgörande av laborationer. När det på detta sätt ställs krav på deltagande i ett utbildningsmoment för att studenten ska kunna godkännas på kursen, är det obligatoriska momentet en del av examinationen. Det obligatoriska momentet ska därför anges i kursplanen.

¹ UKÄ, Rättssäker examination, fjärde upplagan, s. 49.

För att examinator ska kunna göra undantag från kursplanens föreskrifter om obligatoriska moment och ge möjlighet till ersättningsuppgifter, måste det finnas stöd för åtgärden i den aktuella kursplanen².

Även en student som inte har fullgjort ett obligatoriskt moment som ingår i en kurs har rätt att, i normalfallet, delta i all annan examination på kursen.

Det kan i sällsynta fall vara direkt olämpligt att en student deltar i en avslutande examination innan denne via ett obligatoriskt moment visat sig ha behövliga kunskaper och färdigheter. Om så är fallet ska det göras klart i kursplanen att genomfört och godkänt obligatoriskt moment är ett absolut måste för att studenter ska få delta i examinationen³.

Språk vid undervisning och examination

Om en kurs ska ges på ett annat språk än svenska, ska det föreskrivas i kursplanen⁴. Studenterna måste också informeras innan kursstarten om att kursen ges på ett annat språk.

I kursplanen ska också anges om en kurs helt eller delvis examineras på ett annat språk än svenska. En student som deltar i kurs som ges på svenska har i normalfallet inte rätt till muntlig tolkning eller skriftlig översättning vid examination⁵. Observera att rätten till teckenspråkstolkning inte påverkas av regeln. En student som deltar i en kurs som ges på engelska har i normalfallet rätt att använda svenska vid examination, om det inte påverkar måluppfyllelsen av de lärandemål som anges i kursplanen.

² A.a. s. 7.

³ A.a. s. 68.

⁴ A.a. 42.

⁵ En student som talar danska eller norska kan ges rätt att använda sitt respektive språk vid examination, om det inte påverkar måluppfyllelsen av de lärandemål som anges i kursplanen.

Anpassad examination

Om en student har ett besked från Mittuniversitetets samordnare för studenter med funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge anpassad examination till studenten.

Rättningstid och underrättelse om resultat

Rättningstiden för examination är högst femton (15) arbetsdagar.

Rättningstid räknas från dagen efter examinationstillfället tills den dag studenten underrättas om resultatet. Om studenten meddelas betyget innan det registreras i Ladok bör den efterföljande registreringen av betyget ske inom en (1) vecka från meddelandet.

Omexamination

Datum för omexamination ska meddelas senast vid ordinarie examinationstillfälle. Tiden mellan underrättelse om resultatet av examinationen (genom ett meddelande till studenten eller vid registrering av betygsbeslutet i studieregistret Ladok) och nytt examinationstillfälle måste vara minst två (2) kalenderveckor.

Tiden mellan underrättelse av resultatet av ordinarie examination och nytt examinationstillfälle bör inte överstiga två (2) månader⁶. Om tiden mellan underrättelse om resultatet av examinationen och nytt examinationstillfälle överstiger två månader, ska de berörda studenterna i god tid meddelas vilka förutsättningar som gäller för omexamination.

För vissa speciella examinationsformer och för examination vid praktikmoment eller annan verksamhetsförlagd utbildning kan undantag behöva göras för tiden för nytt examinationstillfälle ovan och från huvudregeln om antalet examinationstillfällen per år. Skäl till undantag kan vara att det skulle leda till orimliga ekonomiska kostnader eller stora praktiska svårigheter för Mittuniversitetet eller en samarbetspartner.

⁶ UKÄ, Rättssäker examination, fjärde upplagan, s. 96.

Om en student på grund av misstag från Mittuniversitetet inte kan delta i en examination, ska den drabbade studenten skyndsamt beredas ett nytt examinationstillfälle. Tidpunkten för detta ska bestämmas i samråd med berörda studenter. Examinator får inte godkänna en student som inte har genomfört examination eller godkänna en student vars inlämnade examination kommit bort⁷.

Examination när kurs avvecklas eller genomgår betydande förändringar

När en kursplan läggs ner och en kurs avvecklas har de studenter som ännu inte klarat kursen rätt till tre examinationstillfällen under minst ett års tid. Denna tid benämns avvecklingsperiod. Förfarandet regleras mer ingående i styrdokumentet **Handläggningsordning för nedläggning av kursplan/avveckling av kurs på grund- och avancerad nivå** (MIUN 2023/2148).

När en kurs genomgår betydande förändringar i innehåll, kurslitteratur, examinationsformer eller lärandemål ska studenternas möjlighet att slutföra kursen beaktas. Institutionen måste ta ställning till om det behövs övergångsbestämmelser, vilka ska anges i kursplanen. Övergångsbestämmelserna syftar till att klargöra hur avvecklingsperioden ska se ut.

Begränsning av det totala antalet tillfällen en student får genomföra examination och verksamhetsförlagd utbildning/praktik

Om en obegränsad rätt till examinationstillfällen eller verksamhetsförlagd utbildning/praktik skulle leda till ett orimligt resursslöseri finns möjlighet att begränsa det totala antalet tillfällen som ges en student på kurs. Begränsningar ska tillämpas restriktivt och ska för att vara giltiga anges i kursplanen. Mittuniversitetets mål är att så få studenter som möjligt

⁷ A.a, s. 67.

tvingas avbryta sin utbildning på grund av begränsning av rätten att genomgå examination.

Antal tillfällen som en student har rätt att genomgå examination för godkänt resultat får enligt 6 kap. 21 § högskoleförordningen (1993:100) inte begränsas till färre än fem⁸. Antalet tillfällen för verksamhetsförlagd utbildning och praktik ska bestämmas till minst två.

En institution som har begränsningar ska fastställa generella riktlinjer för hur de studenter som riskerar att inte kunna examineras eller som på andra sätt drabbas av praktiska svårigheter kan stödjas.

Sekretess för tentamensfrågor

Av 17 kap. 3 c § offentlighets- och sekretesslagen framgår att sekretess gäller för uppgift som ingår i eller utgör underlag för kunskapsprov under en myndighets överinseende, om det kan antas att syftet med provet motverkas om uppgiften röjs.

Standardiserade prov, dvs. prov som upprepas, har ansetts omfattas av sekretess så länge samma provhandlingar används.⁹

Bestämmelsen medför bland annat hinder mot att lämna ut tentamensfrågor innan tentamen har ägt rum. Den medför också hinder mot att standardiserade och återkommande tentamensfrågor lämnas ut efter tentamen har ägt rum, eftersom det då kan antas att syftet med kommande examinationer motverkas om uppgifterna röjs.

Se även Tentamensfunktionens rutin (MIUN Dnr. 2025/371) avseende hantering av sekretesskyddade provformulär för samordnade tentamina.

⁸ En anmälan till tentamen utan att studenten sedan deltar räknas inte som ett sådant examinationstillfälle, se närmare Högskoleverkets beslut 2005-12-08, reg.nr 31-1733-05.

⁹ Prop. 1979/80:2 del A s. 139.

Examinator

I 6 kap. 18 § högskoleförordningen föreskrivs att betyg ska beslutas av en av universitetet särskild utsedd lärare (examinator).

Examinator är en av Mittuniversitetet särskilt utsedd lärare som fastställer betyg för kurs eller del av en kurs. Även annan undervisande personal kan delta i betygsärendet. Examinator har ett övergripande ansvar för examinationen inom kursen. Vilka lärarkategorier som finns framgår av Mittuniversitetets anställningsordning. Namnet på den lärare som utsetts till examinator ska senast vid kursstart tillkännages för studenten.

Examinator utses av fakultetsnämnden eller av den som nämnden valt att vidaredelegera till. Varje enskilt beslut ska dokumenteras och finnas tillgängligt.

Utöver vad som gäller enligt 6 kap. 18 § högskoleförordningen **ska** examinator:

- för utbildning på grundnivå, fördjupningsnivå C, inneha doktorsexamen eller motsvarande kompetens i ämnet/huvudområdet,

- för utbildning på avancerad nivå inom ämnen, som inte leder till magister- eller masterexamen, inneha doktorsexamen eller motsvarande kompetens i ämnet/huvudområdet.

Utöver vad som gäller enligt högskoleförordningen **bör** examinator:

- för utbildning på avancerad nivå inom huvudområden, som leder till magister- eller masterexamen, inneha docentkompetens i ämnet/huvudområdet,

Byte av examinator

En student som utan godkänt resultat har genomgått två examinationer för en kurs eller del av en kurs har enligt 6 kap. 22 § högskoleförordningen rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar emot det.

Särskilda skäl som talar mot ett sådant byte kan till exempel vara att det inte finns någon annan lämplig examinator¹⁰.

Ansökan om att få en ny examinator utsedd ska vara skriftlig och skickas till ansvarig institution. Varje enskilt beslut ska dokumenteras och finnas tillgängligt.

Betyg och bedömning

Betyg fastställs baserat på studentens prestation vid examination. Ett betygsärende inleds med registreringen av en student på kursen och avslutas med ett beslut om betyg.

Betyg ska sättas av examinator på genomgången kurs om inte annat anges i kursplanen, 6 kap. 18 § högskoleförordningen. I kursplanen anges vilken betygsskala som gäller. Efter att studenten, inom 15 arbetsdagar från examinationen, har underrättats om betyget ska det registreras i Ladok inom en vecka.

Komplettering för godkänt betyg

Om students prestation är nära godkänt resultat får examinator erbjuda en kompletterande uppgift. Examinator bestämmer om komplettering ska medges, hur den ska utformas, om den kan ske skriftligen och/eller muntligen samt hur betygssättning sker. Examinator ska också ange en tid för komplettering. Uppgift som inte inkommer inom den tiden beaktas normalt sett inte vid betygsättningen.

Omprövning, rättelse och ändring av betygsbeslut

Examinator fastställer betyg. Det beslutet kan inte överklagas. Omprövning innebär att en examinator omprövar betygsbeslutet. Det kan ske på uppmaning av en student eller annan förekommen anledning. En omprövning kan i sin tur leda till ett beslut om rättelse eller ändring. Om

¹⁰ UKÄ, Rättssäker examination, fjärde upplagan, s. 8.

det finns anledning att ompröva ett betygsbeslut bör detta normalt göras av samma examinator som tagit det ursprungliga beslutet.

Rättelse

Förvaltningslagen (2017:900) ger i 36 § möjlighet till rättelse av uppenbara felaktigheter. Ett sådant beslut ska tas av examinator enligt 6 kap. 23 § högskoleförordningen. Detta kan handla om korrigerings på grund av skrivfel, räknfel eller liknande förbiseenden. Ett beslut om rättelse får vara både till för- och nackdel för studenten. En rättelse som är till nackdel för studenten måste ske med stor försiktighet och endast i klara fall. Innan ett sådant beslut genomförs ska studenten ges möjlighet att uttala sig.

Ändring

Ett betygsbeslut får ändras enligt 37 § förvaltningslagen om beslutet är felaktigt på grund av att det tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning. En ändring med innebörden att betyget sänks får bara ske om felaktigheten beror på att studenten har lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter. Det kan till exempel vara fallet om studenten har fuskat vid examinationen.

Enligt 6 kap. 24 § högskoleförordningen ska examinator ändra ett beslut om betyg som är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, om det kan ske snabbt och enkelt och om det inte innebär att betyget sänks.

Ansvarig examinator kan kontakta juristfunktionen för att få stöd i bedömningar om rättelse och ändring av betygsbeslut.

Plussning

Att delta i examination i betygshöjande syfte, så kallad plussning, är inte tillåtet vid Mittuniversitetet.

Rätt till handledning och byte av handledare

Rätten till handledning avseende självständigt arbete eller examensarbete är begränsad till den tid kursen ges och en kortare tid därefter. Om

institutionen vill begränsa rätten till handledning ytterligare ska det anges i kursplan.

En student som lämnat sina studier oavslutade och sedan återkommer och begär mer handledning och/eller ny handledare (utan att vara registrerad på aktuellt kurstillfälle) kan ges handledning i mån av tid. Någon ovillkorlig rätt till mer handledning och/eller ny handledare finns dock inte.

Jäv

Bestämmelserna om jäv i 16-18 §§ förvaltningslagen gäller för alla anställda vid Mittuniversitetet.

Examinator är skyldig att vara saklig och opartisk vid hanteringen av betygsärenden, såväl vid själva betygssättandet som vid eventuella beslut under kursens gång som kan påverka betyget. Detsamma gäller lärare som deltar i rättningen av examinationen eller på annat sätt i handläggningen av betygsärendet. Om det finns någon speciell omständighet som gör att förtroendet för examinatorns opartiskhet går att ifrågasätta är denne jävig och får inte fatta beslut om betyg.

I de fall examination genomförs anonymt måste examinator ta del av namnen innan betyget attesteras, för att kunna bedöma eventuella personliga relationer till studenten och därmed undvika en jävssituation.

Medarbetare bör kontakta juristfunktionen vid osäkerhet kring en eventuell jävssituation.